

Archief van de Dienst Bouw- en Woningtoezicht; Afdeling Reclametoezicht: foto's

Algemene kenmerken

Toegangsnummer: 5221.FO_2

Periode: 1925 - 1970

Archiefvormer

Dienst Bouw- en Woningtoezicht; afdeling Reclametoezicht

Inleiding

De archiefvormer

Het toezicht op het bouwen en slopen van panden was vanouds opgedragen aan de stadsrooimeesters (toegangsnr. 5220). In de eerste helft van de negentiende eeuw vielen deze functionarissen onder de commissaris over de Publieke Werken, na 1850 onder de wethouder Publieke Werken. Met een in 1858 vastgestelde verordening kwam de functie van stadsrooimeester te vervallen. Toen werden drie bouwopzichters aangesteld. In 1877 werd dit aantal op vijf gebracht. Deze bouwopzichters stonden direct onder het College van Burgemeester en Wethouders, wat na verloop van tijd niet goed bleek te werken. In 1895 werd daarom een inspecteur als hoofd aangesteld.

In de zich snel uitbreidende stad waren de ambtenaren van het Bouwtoezicht overbelast met werk. Het daardoor gebrekkige toezicht op het bouwen en slopen was mede de oorzaak van een aantal geruchtmakende instortingen van percelen. Uiteindelijk leidde een en ander in 1901 tot de oprichting van de Dienst Bouw- en Woningtoezicht. De leiding werd opgedragen aan ir. J.W.C. Tellegen, de latere burgemeester van Amsterdam. In 1905 stelde de gemeenteraad de door hem geïnitieerde nieuwe bouwverordening vast. Naast het toezicht op het bouwen en slopen was de dienst belast met het hygiënisch woningtoezicht en het toezicht op (ongewenste) reclame-uitingen op gevels, daken en schuttingen. De bouwverordening is in de loop van de tijd verschillende malen aangepast.

Het archiefbestand

De afdeling Reclametoezicht moest erop toezien dat de verordeningen omtrent reclame in de stad nageleefd werden. Reclametoezicht fotografeerde daartoe in Amsterdam de ongeoorloofde reclame-uitingen en politieke propaganda aan gevels en op daken. Het leverde, vaak ongewild ook op andere niveaus, mooie stadsbeelden op in de periode 1925-1970. Vooral de vooroorlogse foto's geven een interessant tijdsbeeld. Stijlveranderingen in de typografie en de beeldtaal van de reclameschilderingen en -borden zijn aan de hand van de foto's in het archief nauwkeurig te volgen. Het archief bestaat uit vooroorlogse glasnegatieven van 18x24 cm. en ordners met ingeplakte foto's. Negatieven en afdrukken overlappen elkaar voor een klein deel.